

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioannis Ionstoni|| Theatrvm|| Vniversale Omnivm|| Animalivm|| Insectorvm

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLXVIII.

VD18 90529197

Illustration: Tab. XXIV. Vermes Arborej Holtzwürm Mouf [...]

urn:nbn:de:gbv:45:1-11095

Vermes Arborej . Holtzwürm Mouf .

Cossus . a .

b

c

d

e

f

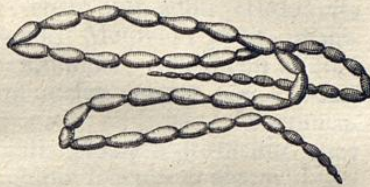
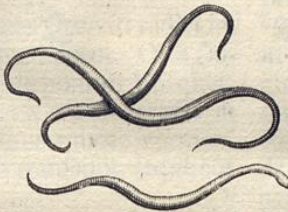


Vermes Fructuum fleguminum Mouf

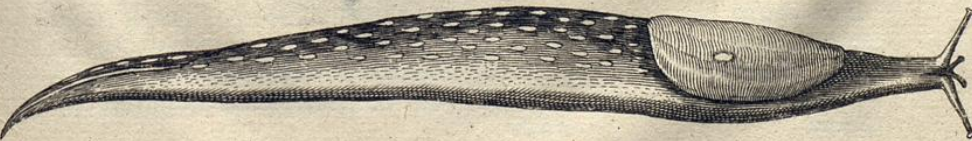
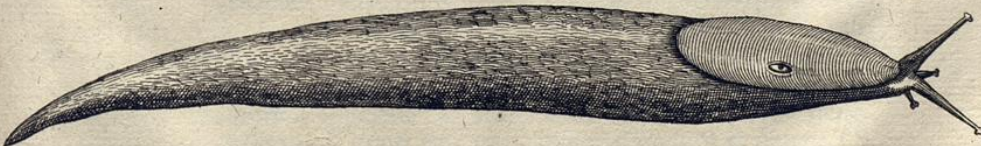
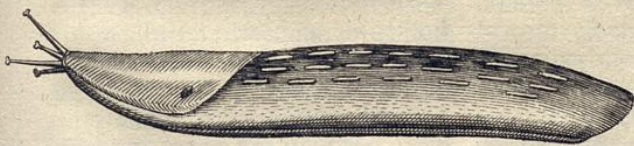
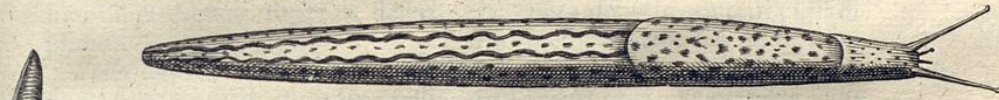


Vermes Hominum Menschenwürm Aldr .
Spulwurm .

1



Limaces Schnecken .





momii ramulos binum digitorum longitudine abscindunt; recentesque bovinis tergoribus insuunt; tum exinde lignis putrescentibus vermiculos nasci ajunt, qui lignum corrodunt, corticem nullatenus tangunt ob acrimoniam: lignum hoc in aedibus Pennii visum est, a vermiculo erosum; quod cinerei fuit coloris; non valde durum, insipidum prorsus, et inodorum, contra quam Lusitani aliquot mercatores, et medicalstri simplicium ignari, affirmant.

Raucae vermes *Quercus* radici in nascuntur, iisque nocent. Olea (inquit Plinius) male ponitur, ubi quercus effossa fuerat: nam relictī in quercus radicibus raucae vermes, ad oleae radices transeunt, atque eos infestant.

Corticarii vermes pauci a veteribus nominantur. Decempedem illum *Clopt* dictum superius descripsimus.

Folia arborum et flores depascunt *Syrones* dicti, quorum crassities quantilla sit ex eo cogitare possumus, quod inter folii tenuissimi membranas fodiendo serpit, salva utraque epidermide. Post acetilumbricos: (inquit Joachimus Camerarius) nullum vermiculum vidi adeo compressum. Cuniculi, quos agit, subtilissimas aliquando lineas et fibras referunt; folia cerasi et maculata plurimum laedunt, atque post fatietatem excidunt, et videntur ex multis seminibus peponum secundum latum conglutinis formati, nisi quod longe sint minores. Ab his emortuis aliud prodit insectulum, veluti et hi ab alio.

Syronibus persimiles *ἀκαροι* quos Angli tam in lignis, cortice, folio, floreque et fructibus arborum, quam caseo et cera genitos, mites id est minutulos sive atomos appellant; a Syronibus eo differunt, quod ex multis Acaris constare videntur. Acarus autem ipse globosum, album, sepes, et pedicillo simile est animalculum; tam nullius fere substantiae, ut inter digitos pollicemque fortissime compressus, ob exi-

litatem laedi sentirive nequeat. Antigonus eum et Aristoteles *ἀνταμόν* vocarunt, id est Jovis promum; eam forte ob causam quod crassissima vini dolia rostro perforat. Et sane nisi Jovis ei aliquid inesset aut divinae virtutis, quomodo tantae vires in tam pusillo et paene nullo corpusculo cernerentur? In *fagi* quoque *foliis* tubercula parva reperiuntur, in quibus vermiculi exiles.

Fructus etiam arborum (ut Theophrastus loquitur) est *σκληρόβρωτος*: etiam cum adhuc crudus est, in Sorbis, Mespylis, pyris, malisque cernimus. Oliva tam in cute quam nucleo vermes *κάρπας* vocatos patitur: unde haud contemnenda pestis Theophrasto dicitur, quae non solum succum et oleum absorbet, sed etiam nuclei tam duri ossa exedit. In *Gallis* perforatis vermiculi etiam deprehenduntur, ipsa intima medulla geniti; e quibus postea muscarum et culicum quorundam genus oriri, Valerandus Doures Pharmacopaeus Lugdunensis auctor est. In *Quercus* item glande et pomis illis fungosis vermes aliquando nascuntur; eoque anno famem et annonae caritatem Astrologi praefagiunt. *Nucibus* avellanis vermes inesse notius est, quam ut de iis contendam: praesertim aestate humida, et vento ex Austro flante. Mirum est quod Ringelbergius libro experimentorum scribit. Hos vermes lacte ovillo ad serpentis magnitudinem enutrirī posse. Cardanus tamen idem confirmat, modumque nutritionis, septimo de rerum varietate ostendit. Vermiculi in *ficibus* arefactis similes iis qui in avellanis nascuntur, capite nigro, reliquo corpore ex luteo albicante, sed minores. *Conos cedri* vermibus esse obnoxios comperi, (inquit Bello-nius) quemadmodum et pineos. Cincidela foeminam crassitie referunt, digitum transversum longi, capite formicae, sed magis compresso; incisuris duodenis; pedes *juxta* caput utrinque tres, antennae circulares binae, venter crassus, A a a cauda